

Силабус
Навчальної дисципліни
АКТУАРНІ РОЗРАХУНКИ
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма **Фінанси, банківська справа та страхування**
Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**
Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Рівень вищої освіти **перший / бакалаврський**

Викладач	Доцент ДУДУКАЛОВА Олександра Сергіївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/dudukalova-oleksandra-sergiyivna/
Контактний тел.	0667547188
Е-mail викладача:	a.duducalova@gmail.com
Графік консультацій	Консультації відбуваються за допомогою дистанційних технологій у вільний від занять час

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/семінарські/лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	20	20	80	залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: актуарні розрахунки, страхування, премія, страхова сума, ймовірність.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система математичних та статистичних закономірностей у страхуванні, які визначають взаємовідносини між сторонами страхового процесу.

Метою є оволодіння здобувачами методами застосування математичного та статистичного апарату для розрахунків страхових тарифів.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Зміст курсу: Тема 1. Основи теорії і організації актуарних розрахунків. Тема 2. Основні елементи статистичного і математичного апарату. Тема 3. Основи тарифних розрахунків

страхування життя. Тема 4. Основи тарифних розрахунків за видами страхування. Тема 5. Концептуальні проблеми оцінки надійності страхових компаній. Тема 6. Актуарний підхід до оцінки результатів перестраховки.

Методи навчання: лекція, бесіда, частково-пошуковий, фактчекінг, пошуковий, дослідні роботи; метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): особливістю проведення навчальних занять є практична направленість курсу. Передбачається обов'язковий аналіз сучасних підходів до розрахунків страхових премій, страхових резервів в різних країнах світу.

Викладачі та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись відповідних положень БДПУ та розуміти, що за їх порушення несуть особисту відповідальність. Відвідування лекцій є особистим вибором здобувача освіти. Під час практичних занять здобувачі освіти відповідають на оприлюднені заздалегідь проблемні питання, приймають участь у дискусіях та обговореннях, розв'язують практичні задачі, презентують самостійно досліджену інформацію, яка заслуговує значної кількості балів. Під час самостійної роботи здобувачі готують індивідуальні завдання з курсу, згідно вимог положення «Про академічну доброчесність у БДПУ» і обов'язково завантажують на платформу MOODLE у встановлені терміни. Перескладання відбувається у формі усної співбесіди.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: ПК, PowerPoint, Zoom, Moodle.

Система оцінювання та вимоги: У кожного здобувача вищої освіти є можливість набрати в процесі навчання до 100 балів (внутрішня університетська шкала).

Кількість тем дає можливість за кожну отримати максимум 16 балів і за шосту не більше 20 балів, бо вона має синергетичний характер. Враховується самостійне виконання завдань, фактчекінг, інформація наукового характеру. За умови відсутності здобувача на занятті, кожному надається можливість дистанційної роботи чи консультації і прийому готових завдань під час індивідуальної роботи з викладачем.

Для кожного здобувача вищої освіти інформація про критерії оцінювання та його успішність доступна у Moodle.

Об'єктами поточного контролю є: систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру щодо вивчення та засвоєння програмного матеріалу компоненти; результативність розв'язання практичних задач, рівень виконання здобувачем завдань для самостійного опрацювання, які завантажуються на платформу Moodle у встановлені терміни.

Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів: до 2 балів – за усні відповіді під час практичних занять і розв'язання практичних завдань теж до 2 балів. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують до 1,5 балів за конспектування, до 8,5 балів – за системний підхід до розкриття теми та розв'язання задачі з реальними даними, які відповідають процесам теми. враховується рівень складності завдання та обсягу, до 2 балів – за виконання індивідуальних завдань. Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
16	16	16	16	16	20	

T1,T2...T20–теми змістових модулів.

Назва теми	Практ. робота - відповідь	Практ. робота- розв'язання завдань	Сам. робота	Інд. робота	Разом
Змістовий модуль 1. Методологічні основи актуарних розрахунків					
Тема 1. Основні теоретичні основи організації актуарних розрахунків.	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Змістовий модуль 2. Основи актуарної математики.					
Тема 2. Основні елементи статистичного і математичного апарату.	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Змістовий модуль 3. Специфіка актуарних задач в страхуванні життя					
Тема 3. Основи тарифних розрахунків страхування життя.	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Змістовий модуль 4. Методи актуарних розрахунків за видами страхування					
Тема 4. Основи тарифних розрахунків за видами страхування.	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Змістовий модуль 5. Методи дослідження стійкості фінансових операцій					
Тема 5. Концептуальні проблеми оцінки надійності страхових компаній	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-10	0-2	0-16
Змістовий модуль 6. Актуарні основи перестраховання.					
Тема 6. Актуарний підхід до оцінки результатів перестраховки.	0-2	0-2	0-14	0-2	0-20
Разом за змістовим модулем	0-2	0-2	0-14	0-2	0-20
Разом за змістовими модулями	0-12	0-12	0-64	0-12	0-100
Всього					100

Список рекомендованих джерел

Основні

1. «Про страхування»: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
2. Копич І.М., Сороківський В.М., Черкасова С.В., Сороківська М.В. Актуарні розрахунки: підручник. Львів : Новий Світ, 2020. 214 с.
3. Кузьменко О. В., Бойко А. О., Койбічук В. В., Боженко В. В. Актуарні розрахунки: конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2019. 225 с.
4. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
5. Плиса В.Й. Страхування: Підручник. Київ: Каравела, 2019. 512с.
6. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування : підручник. Київ: Кондор - Видавництво, 2016. 544 с

Додаткові

7. Пацурія Н. Правове регулювання у сфері страхування та перестраховання: проблеми теорії і практики: монографія. Київ: Ліра. 2017. 256 с
8. Говорушко Т.А., Стецюк В.М. Страхування: навч. посіб. Київ. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 328 с
9. Голод А. Страхування туристичної діяльності: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2016. 156 с

Інформаційні ресурси

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
11. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>